

Nytt virus rammer de minste hardest

Et nylig oppdaget virus kan gi potensielt alvorlige luftveisinfeksjoner hos små barn.

Humant metapneumovirus ble oppdaget av nederlandske forskere i 2001, og de første norske pasientene er nylig presentert (1). Den norske rapporten omhandler to barn under fire år som ble hospitalisert i ca. ti dager på grunn av interstitiell pneumoni og hypoksemi. Dette samsvarer med utenlandske rapporter om at viruset gir hyppige og iblant alvorlige luftveisinfeksjoner hos små barn (2).

Humant metapneumovirus tilhører virusfamilien Paramyxoviridae. Det er beslektet med pneumoviruset respiratorisk syncytialvirus (RSV). Både RSV og metapneumovirus er typiske sesongvirus med høyest insidens i vintermånedene. Så å si alle barn eksponeres før skolepliktig alder. Sykdomsbildet varierer fra lettere forkjølelser til influensaliknende symptomer og iblant lungebetennelse hos de minste. Infeksjon gir forbigående immunitet.

– I Sør-Trøndelag ble metapneumovirus sist vinter påvist i mer enn en femdel av nasofarynxaspiratene fra barn innlagt med luftveisinfeksjon, opplyser pediater Henrik Døllner ved St. Olavs Hospital i Trondheim.

– De som var hardest rammet, hadde obstruktive symptomer, bronkiolitt eller pneumoni. Det er også gjort studier som tyder på at gamle mennesker kan utvikle alvorlig sykdom, sier Døllner.

Tom Sundar

tom.sundar@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Christensen A, Nordbø SA, Jeansson S, Slørdahl S. Lower respiratory tract infection caused by human metapneumovirus in two children: the first report of human metapneumovirus infection in Norway. *Scand J Infect Dis* 2003; 35: 772-4.
2. Viazov S, Ratjen F, Scheidhauer R, Fiedler M, Roggendorf M. High prevalence of human metapneumovirus infection in young children and genetic heterogeneity of the viral isolates. *J Clin Microbiol* 2003; 41: 3043-5.

Oppløftende resultater ved Parkinsons sykdom

Stereotaktisk elektrisk stimulering av subtalammiske kjerner kan ha god effekt hos pasienter med Parkinsons sykdom.

Enkelte pasienter med Parkinsons sykdom utvikler brå og ofte uforutsigbare endringer i sykdomsbildet: fra en tilstand med symptomer på overdosering av levodopa og fri bevegelighet til uttalt parkinsonistiske symptomer. Fra Grenoble publiseres nå langtidsresultater ved stereotaktisk elektrisk stimulering av subtalammiske kjerner hos slike pasienter (1).

Alle 47 pasienter behandlet med denne metoden ved sykehuset i perioden 1993–97 (gjennomsnittsalder 55 år), ble undersøkt åpent og uten kontrollgruppe preoperativt og etter ett, tre og fem år. Ved testing 8–12 timer etter siste inntak av levodopa, hadde pasientene en markert bedring i motoriske funksjoner og i evnen til å utføre daglige aktiviteter. Under levodopabehandling var det en markert bedring i dyskinesi. Taleevne, postural stabilitet, kuldefølelse

og kognitive funksjoner forverret seg i samsvar med sykdommens naturlige forløp.

– Denne type behandling er vel etablert ved Rikshospitalet, men for tiden er det dessverre en viss usikkerhet omkring finansieringen, sier Geir Ketil Røste ved sykehusets nevrokirurgiske avdeling.

– Våre resultater er oppløftende og i tråd med denne franske studien. Selve prosedyren er de siste årene blitt vesentlig tryggere, og et godt resultat er blitt mer påregnelig. De beste resultatene ser vi hos relativt yngre pasienter, men pasienter opp mot 70 år vil være operasjonskandidater, sier Røste, som berømmer sine franske kolleger som pionerer på området.

Petter Jensen Gjersvik

petter.gjersvik@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Krack P, Batir A, Van Blercom N, Chabardes S, Fraix V, Ardouin C et al. Five-year follow-up of bilateral stimulation of the subthalamic nucleus in advanced Parkinson's disease. *N Engl J Med* 2003; 349: 1925–34.

Intrauterint miljø og spedbarnsdød

Flere risikofaktorer for plutselig uventet spedbarnsdød (krybbedød) er beskrevet, for eksempel at mor røyker under svangerskapet, prematuritet og at barnet sover på magen.

I en britisk studie undersøkte man om det var sammenheng mellom krybbedød og svangerskapsuken barnet var født i ved fullgått svangerskap (*Pediatrics* 2003; 111: 1367–71).

Undersøkelsen var en retrospektiv kohortstudie av ca. 200 000 fødsler og 119 dødsfall. Det viste seg at blant barn født spontant i svangerskapsukene 37–42, minket risikoen for krybbedød signifikant for hver svangerskapsuke (oddsratio 0,72; 95 % KI 0,60–0,86). Funnet stod seg også etter justering for kjente risikofaktorer. Hos barn som ble født ved planlagt keisersnitt eller indusert fødsel, var det ingen sammenheng mellom forløsningsuke (37–42) og risiko for krybbedød.

Forfatterne antar at fellesnevneren ved tidlig spontan fødsel til termin og plutselig uventet spedbarnsdød er et suboptimalt intrauterint miljø.

Signalsubstanser ved spedbarnsdød

Plutselig uventet spedbarnsdød (krybbedød) kan ha sammenheng med økt ekspresjon av en bestemt signalsubstans i hjernestammen (*Neurology* 2003; 61: 1256–9).

Franske patologer har undersøkt 19 barn som var døde etter krybbedød, og åtte døde av andre årsaker. De fant tegn på høy immunreaktivitet etter nevronal interleukin 1β (IL-1β) i hjernestammen hos barn i den første gruppen. Hos barn døde av andre årsaker var nivåene av IL-1β signifikant lavere.

Økt cytokinrespons kan være en følge av infeksjon, inflammasjon eller oksygenmangel. Stimuleringen kan kanskje påvirke regulering av hjerte- og lungefunksjonen, slik at barna dør av påkjenninger de normalt skulle tåle.

Døgnvariasjoner og spedbarnsdød

I en nordisk studie (The Nordic Epidemiological SIDS Study) ble det undersøkt om det var noen døgnvariasjon ved plutselig uventet spedbarnsdød (krybbedød).

244 barn som var døde av krybbedød i Danmark, Sverige og Norge ble sammenliknet med 869 kontrollbarn i perioden 1992–95 (*Acta Paediatr* 2003; 92: 1007–13).

Forskerne fant en signifikant døgnvariasjon blant barn med kjent tidspunkt for når de ble funnet døde. Flere sammenhenger ble påvist ved å sammenlikne barn som ble funnet om natten/morgenen og dagtid/kveld. Andelen som ble funnet natt/morgen var signifikant høyere blant barn med mødre som røykte, blant barn som var forkjølet og blant barn som sov på siden eller på ryggen.